

Huvudman

Göteborgs kommun

arbetsmarknadvuxenutbildning@arbvux.goteborg.se**Beslut**

Datum 2025-12-01

Dnr SI 2025:539

Sida 1 (7)

Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning, komvux, hos ABF Göteborg
Drakegatan 1 i Göteborgs kommun.

Delbeslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den **31 mars 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande utbildning kontinuerligt under året. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Göteborgs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Göteborgs kommun ska vidta följande åtgärder

Utbildning kontinuerligt under året

1. Se till att inte göra uppehåll i utbildningen mellan olika nivåer i ämnen, och i de fall det förekommer kurser, inom en sammanhållen yrkesutbildning. Det innebär att det inte ska förekomma uppehåll mellan två nivåer i ämnen alternativt kurser som eleven är antagen till, om inte uppehållet utgår från elevernas behov och förutsättningar. (20 kap. 2 § skollagen, 2 kap. 25 § förordning [2011:1108] om vuxenutbildning och förordning om läroplan för vuxenutbildningen [SKOLFS 2012:101] 1 Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund, Vuxenutbildningens uppdrag)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:539) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2025 inlett en tillsyn av den enskilda utbildningsanordnaren ABF Göteborg Drakegatan 1 med Göteborgs kommun som huvudman. Den 25 juni 2025 fattades ett delbeslut som omfattar vissa områden som utretts och bedömts av Skolinspektionen, nämligen om verksamheten följer gällande bestämmelser om undervisning enligt ämnesplaners innehåll, arbetsplatsförlagt lärande (apl) samt förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling. Göteborgs kommun ska senast den 28 november 2025 ha vidtagit åtgärder avseende de bristerna som konstaterades i det beslutet och senast samma dag skriftligen redovisa till Skolinspektionen.

Skolinspektionen har inom ramen för tillsynen även utrett om utbildning erbjuds kontinuerligt under hela året. Skolinspektionen gör i detta delbeslut bedömningen om huvudmannen uppfyller författningarnas krav inom detta område.

Från och med 1 juli 2025 så läser elever i komvux på gymnasial nivå enligt Gy25, där ämnen kan ha en eller flera nivåer. Elever som påbörjat en sammanhållen yrkesutbildning innan den 30 juni 2025 läser enligt Gy11, där varje ämne består av kurser. I detta beslut har elevernas utbildning därmed bedrivits utifrån de äldre bestämmelserna enligt Gy11. För utbildning som påbörjats efter den 1 juli 2025 ska dock bestämmelser kopplade till Gy25 tillämpas.

Göteborgs kommun är huvudman för den utbildning som förlagts på entreprenad till ABF Göteborg Drakegatan 1. Tillsynen omfattar endast den organisatoriska enhet inom den enskilda utbildningsanordnarens verksamhet som bedriver yrkesutbildningar inom kommunal vuxenutbildning. Inom enheten bedrivs utbildning inom vård och omsorg, hotell och turism samt försäljning och service vilka innefattar kurser inom komvux på gymnasial nivå inom yrkesområdet samt i vissa fall kurser inom komvux i svenska för invandrare och svenska som andraspråk inom komvux på grundläggande och gymnasial nivå. Utbildningar inom de sammanhållna yrkesutbildningarna hotell och turism samt försäljning och service bedrivs som lärlingsutbildningar. Dessa utbildningar och viss utbildning inom yrkesområdet vård och omsorg finansieras med statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning. Totalt studerar vid tiden när tillsynen inleddes 395 elever inom dessa utbildningar. Enheten leds av en rektor. Huvudmannen har valt att överlämna viss myndighetsutövning som hör till rektors uppgifter till den enskilda utbildningsanordnaren som bedriver utbildning på entreprenad, enligt 1 kap. 4 § förordning om vuxenutbildning.

Tillsynen genomfördes genom intervjuer med elever, lärare, kuratorn, specialpedagogen och rektorn hos den enskilda utbildningsanordnaren samt representanter för huvudmannen, däribland kommunalt anställda rektorer, mellan den 7 april 2025 och 9 april 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet. Huvudmannen har inkommit med en komplettering som berör detta beslut den 2 maj 2025.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Utbildning kontinuerligt under året

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickad information från huvudmannen inför tillsynen framgår att huvudmannen bland annat bedriver lärlingsutbildningar som sammanhålla kurspaket inom hotell och turism samt försäljning och service hos den enskilda utbildningsanordnaren. I intervju med representanter för huvudmannen och rektorn hos den enskilda utbildningsanordnaren framkommer att dessa utbildningar är lärlingsutbildningar som erbjuds regionalt och att de följer de krav som finns i statsbidragsförordningen, dvs. förordningen (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning. Av förordningen framgår bland annat att utbildningen ska erbjudas i form av sammanhållna yrkesutbildningar och att dessa kan ges i form av lärlingsutbildning. Det framgår också av förordningen att utbildning kan ges som så kallade kombinationsutbildningar, där yrkesutbildningen kombineras med komvux i sfi eller svenska som andraspråk inom komvux på grundläggande nivå.

I information från huvudmannen framkommer i utbildningsupplägg för respektive utbildningsstart att utbildningarna är upplagda i olika perioder med uppehåll mellan de olika perioderna under sommaren. De vid tillsynen pågående utbildningarna inom hotell och turism, *hotellreceptionist* och

hotellmedarbetare kombination, är upplagda i två perioder, från 2025-01-06 till 2025-05-30 samt från 2025-08-04 till 2025-10-03/2025-10-31.

Utbildningarna i försäljning och service, *säljare butik* och *säljare butik livsmedel kombination*, är upplagda i två perioder, från 2025-01-06/2025-01-13 till 2025-06-20 samt från 2025-08-04 till 2025-11-14/2025-11-21. I intervju med elever, lärare och rektorn bekräftas uppgifterna om hur utbildningarna har lagts upp, att kurser avslutas i slutet av våren och att inga kurser inom utbildningarna sedan pågår under sommaruppehållet.

Anledningar till upplägget av utbildningar är, enligt huvudmannens representanter, att det är svårt att säkerställa att det finns kompetenta handledare eftersom det är en brist på handledare under sommaren och att det är ett bra tillfälle för elever att arbeta. Rektorn hos den enskilda utbildningsanordnaren och lärarna beskriver att uppehållet är en eftergift till branschen och att det ger eleverna en möjlighet att komma ut i arbete under sommaruppehållet.

Av kompletterande information från huvudmannen efter tillsynsbesöket framkommer att det är huvudmannen som fattar beslut rörande utbildningens förläggning i tid, men att upplägg och ramar kring utbildningarna alltid samverkas med utbildningsanordnaren innan beslut fattas. Gällande utbildningarna inom hotell och turism uttrycktes ett önskemål från utbildningsanordnaren om sommaruppehåll utifrån elevernas möjlighet till arbete och svårt att säkerställa handledare för arbetsplatsförlagt lärande (apl) under semesterperioder. Önskemålet hade också uttryckts från branschen. Rektorn hos den enskilda utbildningsanordnaren beskriver att ansvarig förvaltning har satt datumramarna för utbildningens upplägg och att de kan justera något men inte göra några stora avsteg.

Representanterna för huvudmannen beskriver vidare att planeringen är på gruppnivå som "ett skal" och ett förslag men att utbildningen ska kunna individanpassas om någon elev inte vill ha sommaruppehåll. Huvudmannen har kommunicerat med anordnaren att eleven skulle kunna läsa kurser inom utbildningen eller "allmänna kurser". De tillägger att möjligheterna till andra studier under sommaren dock inte är något som de direkt kommunicerar ut till eleverna. Rektorn hos den enskilda utbildningsanordnaren beskriver att det på lärlingsutbildningarna är svårt för eleverna att studera under sommaren eftersom handledare ofta har semester på sommaren. De kan, enligt rektorn, erbjuda kurser inom andra områden på distans under sommaren. Rektorn beskriver att de har möjlighet att göra vissa justeringar om eleverna har sådana önskemål men att det då är eleverna som får efterfråga detta. Enligt lärarna inom hotell och turism samt försäljning och service finns det inga fler starter av utbildningar än de grupperna som har startat och det bedrivs inte några sommarkurser inom yrkesområdet. Dessa lärare känner inte till om

eleverna skulle kunna fortsätta med att läsa kurser i svenska under sommaren.

I intervjuer med elever framkommer att det finns elever som önskar fortsätta studera under sommaren. Inom hotell och turism säger en elev att hen gärna hade fortsatt läsa sin utbildning under sommaren och hellre hade kortat ner sin utbildning på slutet. De intervjuade eleverna tror dock att det är svårt att ändra det upplägg som är, eftersom det finns ett fast upplägg för utbildningen när de söker till den med tydliga datum satta för terminer. Inom försäljning och service finns en elev som säger att hen gärna skulle fortsätta läsa sin utbildning i svenska språket inom utbildningen direkt utan att ha uppehåll under sommaren.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar. (20 kap. 2 § skollagen)

Detta innebär att dessa kriterier ska vara vägledande för hur utbildningen genomförs. Detta kan gälla utbildningens förläggning i tid och rum, val av metoder och hjälpmedel, men även innehåll. Det är också viktigt att den kommunala vuxenutbildningen erbjuds i flexibla former och på tider som passar de studerandes behov. (prop. 2009/10:165 s. 475)

I förordningen om läroplan för vuxenutbildningen (Lvux12) anges att vuxenutbildningens målgrupp är heterogen och eleverna är individer med mycket olika förutsättningar. Även elevernas mål med utbildningen kan variera kraftigt. Utbildningen måste därför anpassas utifrån individens behov och förutsättningar och den kan variera både till längd och till innehåll. Vuxenutbildningen ska alltid möta varje elev utifrån elevens behov och förutsättningar. (Lvux12, 1 Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund, Vuxenutbildningens uppdrag)

I förordningen om vuxenutbildning framgår att utbildningen ska bedrivas kontinuerligt under hela året. (2 kap. 25 § förordning om vuxenutbildning)

Den 1 juli 2025 trädde ämnesbetygsreformen (Gy25) i kraft, vilket är en reform som innebär att kursbetyg ersätts med ämnesbetyg i all gymnasial utbildning och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. För elever som påbörjar en sammanhållen yrkesutbildning efter den 1 juli 2025 innebär detta att de ska läsa ett yrkespaket med ämnesnivåer enligt de nya ämnesplanerna. Elever som i stället påbörjat sin sammanhållna yrkesutbildning före den 1 juli 2025 ska dock läsa klart denna utbildning kursutformat. Det innebär att elever kan påbörja nya kurser i yrkespaketet

även efter den 1 juli 2025, förutsatt att dessa kurser är en del av ett kursutformat yrkespaket som påbörjades före den 1 juli 2025.¹

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att sammanhållna yrkesutbildningar inom den tillsynade verksamheten inte bedrivs kontinuerligt under hela året, vilket är en brist. Av utredningen framgår att det finns uppehåll under sommaren mellan kurser i de sammanhållna yrkesutbildningarna inom yrkesområdena hotell och turism samt försäljning och service. Under flera veckor bedrivs det inte någon undervisning i kurser för elever som går utbildningen. Att utbildningar på förhand läggs upp med uppehåll under flera veckor har sin grund i vilka möjligheter som finns till ett arbetsplatsförlagt lärande och att ge elever en möjlighet att arbeta. Det finns dock elever som skulle vilja fortsätta sin utbildning även under sommaren. Inget i utredningen talar därmed för att avsaknaden av utbildning under sommaren beror på en anpassning till elevernas behov och förutsättningar. Att de sammanhållna yrkesutbildningarna inte bedrivs kontinuerligt under hela året innebär att elevernas studier inte kan slutföras så snabbt som annars skulle vara fallet och att elevens utbildningstid förlängs. Elever kan visserligen erbjudas att läsa andra kurser på distans under denna period men kravet i författningarna handlar om att den utbildning som eleverna går, i detta fall en sammanhållen yrkesutbildning, ska bedrivas kontinuerligt under hela året. Av utredningen framgår att detta skulle handla om kurser som inte ingår i elevens yrkesutbildning och att det endast sker på elevens eget initiativ.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

¹ SFS 2022:147, p. 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Göteborgs kommuns verksamhet vid ABF Göteborg Drakegatan 1 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att utbildningen ska bedrivas kontinuerligt under året. Det finns därför skäl att förelägga Göteborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

 Claes Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

 Ingrid Jerkeman

Föredragande
Signerat av: Ingrid Jerkeman

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsråd Elisabeth Fogelberg medverkat.